
Podle OECD český stát zapomíná na školství

Podle OECD český stát zapomíná na školství

K poraženým v boji o lepší vzdělanost patří také Česko. Ze členských zemí Rady pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) vydává na jednoho studenta méně peněz jen Slovensko, Polsko, Turecko a Mexiko.

Podle zprávy Education at a Glance, kterou včera OECD publikovala, navíc vyplývá, že všechny zmíněné země zvýšily své výdaje od roku 1995 o třetinu až polovinu. Češi jako jediní z vyspělých národů podporu vzdělání snížili, a proto byli v uplynulých letech předstíženými Řeky, Portugalci a Maďary.

Údaje z prestižní publikace srovnávají tři roky staré údaje. Tehdy průměrná země utracela za školství 6,2 procenta svého domácího produktu, Česko o dvě procenta méně. Tím se údaje OECD liší od vládních údajů, podle nichž Česko dalo v roce 2001 na školství 4,5 procenta HDP. Od té doby se výdaje zvýšily o další dvě promile.

Ministryně školství Petra Buzková odmítla názor, že na školství dáváme katastrofálně málo: "Ve výdajích přepočtených na žáka je vidět, že máme rezervy," připouští. Upozorňuje ale na dílčí úspěchy. Vládě se podařilo zvýšit rozpočty univerzitám a přidat na platech učitelům.

Ministryni podpořila Michaela Kleňhová z Ústavu pro informace ve vzdělávání (ÚIV), podle níž statistika může zkreslovat. "Česko zvyšovalo vzdělávací výdaje do roku 1995. Byl to náš nejlepší rok a s ním nás dnes OECD srovnává."

Větší rozpaky panují v Německu. Výdaje na vzdělání se tam sice nesnížily, přesto ve výdajích na studenta Němci klesli v OECD z desátého na patnácté místo.

"Ztrácíme kontakt," zhodnotil to německý zástupce v OECD Andreas Schleicher. "Dosud jsme nepochopili význam vzdělání pro hospodářský růst a změnu společnosti."

Českou republiku zastupoval na pařížské konferenci OECD sociolog Petr Matějů, podle kterého se potvrdilo, že výdaje na vzdělání jsou kriticky nízké: "Jejich nárůst však musí být spojen s hlubokou reformou celého systému, která by zvýšila jeho efektivitu," tvrdí.

Matějů patří k expertům, kteří dlouhodobě tvrdí, že Česko provádí jen nedostatečné reformy a nedokáže překonat propast, která ho dělí od vyspělých států. "Moderní vzdělávací systém má uspokojit rostoucí poptávku po vzdělání a zmenšovat sociální rozdíly v přístupu k vyššímu vzdělání. To náš systém nedělá," tvrdí.

Zpráva OECD mu dává za pravdu v tom, že Češi skutečně méně studují. Do školy chodí ve věku mezi dvaceti a čtyřicet lety jen každý čtvrtý. Vyspělé země poptávku uspokojují lépe, studuje například více než třetina Maďarů či Řeků, 40 procent Němců, Belgičanů či Italů a přes polovinu Dánů a Francouzů.

Fakt, že vzdělání spíše společnost rozděluje, potvrzují údaje OECD o průměrných platech. Absolvent univerzity bere v Česku o osmdesát procent víc než středoškolák. Podobně velké rozdíly mají země, kde je vysokoškoláků na pracovním trhu nedostatek, například Maďarsko nebo Portugalsko. Takovým nerovnostem se pouze blíží liberální Britové a Američané.

Ze studie vyplývá, že vzdělaní lidé v Česku nemají zájem, aby na pracovní trh přišla další konkurence. Svědčí o tom reforma vysokých škol, kterou s rektory během léta sepsala ministryně Buzková. Cílem změn není rozšířit počty studentů, ale zvýšit výdaje na výzkumné projekty.

"Především zástupci univerzit brání tomu, aby se zvyšoval počet studentů," potvrzuje Pavla Zieleniecová z ÚIV.

Také rektorům ale dává OECD pádný argument. V posledních letech se výdaje na vysoké školy zvýšily jen mírně, výrazně ale přibýlo studentů. Školy tak dostávají na žáka o třetinu méně než v roce 1995.